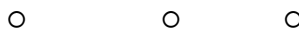

چکیده چند پایان نامه کارشناسی ارشد در حوزه «هوش»، «خلاقیت» و...

اشاره:

آنچه در این بخش می‌خوانید چکیده تعدادی از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد، در رابطه هوش و خلاقیت است که عمدتاً در دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی در سالهای ۷۶ تا ۷۸ دفاع گردیده است. منبع این چکیده‌ها ۳ جلد کتاب منتشر شده توسط معاونت پژوهشی این دانشگاه تحت عنوان: «چکیده پایان نامه‌های کارشناسی ارشد» است.

سمپاد

□ بررسی ارتباط بین آفرینندگی و خودپنداشت از دانش‌آموزان کلاس پنجم ابتدایی /
کورس گودرزی / ۱۳۷۶

جامعه مورد مطالعه: کلیه دانش‌آموزان پسر (مقطع پنجم ابتدایی) در سال تحصیلی ۷۴-۷۵ در شهرستان بروجرد. گروه نمونه ۱۰۰ پسر در مقطع پنجم ابتدایی با میانگین سنی ۱۱ سال. روش نمونه‌گیری خوشه‌ای بوده است. روشهای پردازش آماری استنباطی، نظیر آزمون t برای معنی‌داری ضریب همبستگی، آزمون تحلیل واریانس، معادله رگرسیون و... می‌باشد.
یافته‌ها: ۱- دانش‌آموزانی که عملکرد بالایی در آزمون «آفرینندگی» دارند نسبت به دانش‌آموزان دیگر از «خودپنداشت» بالایی برخوردارند.

۲- عملکرد دانش‌آموزان در هر دو قسمت آزمون آفرینندگی تقریباً یکسان است.

۳- عملکرد دانش‌آموزان ایرانی در آزمون آفرینندگی «تورنس» نسبت به گروه هنجارگزینی در

وضعیت مناسب قرار دارد.

پیشنهادها: مریبان باید دانش‌آموزان را از ارزشیابی‌های منفی درباره خود دور کنند و آنها را به باور داشتن تواناییها و استعداد‌های خود ترغیب کنند.

□ بررسی شیوه‌های تربیتی مؤثر در ایجاد خلاقیت دانش‌آموزان مدارس راهنمایی استان مازندران / عیسی جمالی / ۱۳۷۷

مبانی نظری: ۱- سبک مدیریتی ۲- سیستم ارتباطی در ایجاد خلاقیت دانش‌آموزان تأثیر مثبت و مستقیم دارد. ۳- برنامه ریزی درسی و آموزشی مناسب ۴- سازماندهی بازمینه خلاقیت دانش‌آموزان ارتباط مثبت و مستقیم دارد. ۵- کنترل ۶- نظارت، بازمینه خلاقیت دانش‌آموزان ارتباط مثبت و مستقیم دارد. ۷- علاقه‌مندی، هدف‌گذاری، ویژگی‌های شخصی، فضا‌سازی مناسب... با خلاقیت ارتباط مثبت و مستقیم دارد.

جامعه آماری مدارس راهنمایی استان مازندران بود و برای نمونه‌گیری از روش خوشه‌ای مرحله‌ای استفاده شد و ۶۰ مدرسه‌گزینش شدند. گردآوری اطلاعات به وسیله پرسشنامه نظرسنج صورت گرفت. روش آماری مورد استفاده، تجزیه و تحلیل واریانس، رگرسیون چند متغیره، ضریب تعیین و ضریب همبستگی بوده است. روش تحقیق علی بوده است.

یافته‌ها: شیوه مدیریتی در ایجاد «خلاقیت» مؤثر است. شیوه مدیریتی استبدادی، بازدارنده خلاقیت است. عوامل دیگری در ایجاد خلاقیت مؤثرند. رابطه بین شیوه مدیریت و خلاقیت خطی است. هماهنگی عوامل مؤثر در تعلیم و تربیت، در ایجاد خلاقیت در مدارس مؤثر است.

□ بررسی و تجزیه و تحلیل اثرات فرهنگ سازمانی بر روی خلاقیت سازمانی در سطح سازمانهای عمومی استان زنجان / حمیدرضا بیات / ۱۳۷۶

در این تحقیق فرهنگ سازمانی، متغیر مستقل و خلاقیت سازمانی، به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است. ابزار اندازه‌گیری دو پرسشنامه و نیز مصاحبه و مشاهده بوده است. اطلاعات به دست آمده با استفاده از نرم‌افزار MiniTAB8 تجزیه و تحلیل واریانس شده است. با اطمینان ۹۹ درصد، فرضیه مهم مورد پذیرش قرار گرفته شده است.

نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که رابطه بین «فرهنگ» و «خلاقیت سازمانی» به صورت رابطه همبستگی است. «فرهنگ سازمانی»، یک پارامتر عمده در ایجاد خلاقیت در سازمان است. رابطه بین فرهنگ سازمانی و خلاقیت سازمانی، خطی است. هر مقدار فرهنگ یک سازمان مشارکتی تر باشد، خلاقیت آن بالاتر است.

پیشنهادها: ایجاد کانالهای ارتباطی آزاد، گردآوری پیشنهادها و توصیه‌های جدید در سازمان، ایجاد یک سیستم تشویقی مطلوب و عدم تمرکز در تصمیم‌گیری و ... برای بالا بردن میزان خلاقیت سازمان مؤثر است.

□ مقایسه خلاقیت دانش‌آموزان خود شیفته و ناخود شیفته دختر و پسر در دبیرستانهای تهران / فاطمه جوادی / ۱۳۷۶

جامعه آماری: دانش‌آموزان پایه سوم مناطق ۱۹ گانه آموزش و پرورش شهرستان تهران. جامعه مورد پژوهش به صورت تصادفی از پنج منطقه آموزش و پرورش بودند.

پرسش اساسی تحقیق عبارت است از اینکه: آیا خلاقیت دانش‌آموزان «خودشیفته» بیش از دانش‌آموزان «نا خود شیفته» است؟ بهمین جهت در مرحله اول ۵۱۹ نفر نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای گزینش شدند و پرسشنامه خودشیفتگی را پر کردند. از این عده ۱۴۷ نفر در مرحله دوم به عنوان گروههای شیفته و ناخود شیفته انتخاب شدند و آزمون تفکر خلاق تورنس (Torrance) فرم تصویری (ب) را تکمیل کردند. هر دو آزمون به صورت گروهی اجرا شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون t و تحلیل واریانس دو طرفه انجام شد. یافته‌ها نشان داد که بین خلاقیت دانش‌آموزان دختر و پسر خود شیفته و ناخود شیفته تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین بین عناصر «خلاقیت» در دو گروه خود شیفته و ناخودشیفته تفاوتی دیده نشد و تنها پسران خود شیفته در عنصر «بسط» توانمندتر از پسران ناخودشیفته هستند. آزمون فرضیه‌های بعدی که به بررسی خودشیفتگی و عناصر آن در میان دختران و پسران اختصاص داشت نیز متفاوت معناداری را نشان نداد. اگر چه فرضیه‌های این تحقیق تأیید نشد، ولی یافته‌ها نشان داد که بین عناصر سیاسی و انعطاف پذیری ذهنی در میان دختران و پسران تفاوت وجود دارد. در پایان پیشنهاد شده است که به خلاقیت به عنوان یکی از استعدادهای درخشان، توجه بیشتری شود و پرسشنامه خود شیفتگی نیز بیشتر مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.

□ بررسی میزان هوشبهر دانش‌آموزان پسر دوره راهنمایی مناطق ۱ و ۲ و ۳ و ۴ شهر تهران که از جهش تحصیلی استفاده کرده‌اند و مقایسه ویژگیهای شخصیتی آنان با دانش‌آموزان عادی پسر دوره راهنمایی این مناطق در سال تحصیلی ۷۵-۷۴ / علی بصیری / ۱۳۷۶

فرضیه‌ها: ۱- دانش‌آموزان پسر دوره راهنمایی مناطق شمالی شهر تهران که از جهش تحصیلی استفاده کرده‌اند، جزء دانش‌آموزان تیزهوش هستند. ۲- ویژگیهای شخصیتی آنان با دانش‌آموزان عادی پسر دوره راهنمایی این مناطق، تفاوت معنادار دارد.
جامعه تحقیق: کلیه دانش‌آموزان پسر دوره راهنمایی مناطق شمالی شهر تهران که در سال ۷۵-۷۴، از جهش تحصیلی استفاده کردند، و دانش‌آموزان پسر دوره راهنمایی همین مناطق که به طور عادی ادامه تحصیل داده‌اند.

روش نمونه‌گیری: خوشه‌ای تصادفی بود. ۴۰ نفر از گروه جهشی و ۹۰ نفر از گروه عادی انتخاب شدند. برای اندازه‌گیری هوشبهر دانش‌آموزان جهشی، از تست بزرگسالان «ریون»، برای اندازه‌گیری ویژگیهای شخصیتی از تست ارجحیت شخصیتی «ادواردز» استفاده شد. پس از اجرا، داده‌ها جمع‌آوری و بعد از انجام عملیات آماری که از آزمون t، برای یک‌نمونه مستقل و مقایسه در میانگین مستقل استفاده شد. براساس نتایج بدست آمده فرضیه یکم رد شد و نتیجه گرفتیم که جهشی‌ها تیزهوش نیستند ولی باهوش هستند. در مورد فرضیه دوم، جهشی‌ها در سه ویژگی با دانش‌آموزان عادی تفاوت داشتند که عبارتند از «خودنمایی»، «دنباله‌روی» و «احساس زبونی». در ویژگیهای پیشرفت، نظم و ترتیب، خود مختاری، پیوند جویی، تحلیل‌گری و... بین دو گروه تفاوت معنادار وجود نداشت.

□ بررسی و مقایسه تحوّل اخلاقی دانش‌آموزان مدارس غیر انتفاعی با مدارس دولتی و رابطه اخلاق با هوش و نمره انضباطی دانش‌آموزان / علیرضا نقدمزرچی / ۱۳۷۶
جامعه آماری: ۷۰ آزمودنی (۳۵ نفر از غیر انتفاعی، ۳۵ نفر دولتی) در دو گروه دختر و پسر.
فرضیه‌های اصلی تحقیق: ۱- بررسی و مقایسه تحول اخلاقی بین دانش‌آموزان مدارس دولتی و مدارس غیر انتفاعی متفاوت است. ۲- تحوّل قضاوت اخلاقی بین دانش‌آموزان دختر و پسر مختلف است. ۳- تحوّل و قضاوت اخلاقی بین دانش‌آموزان ۱۰ ساله ۱۵ ساله متفاوت است. ۴- بین تحوّل اخلاقی و عامل هوش همبستگی وجود دارد. ۵- بین تحوّل قضاوت اخلاقی و نمره انضباطی

دانش آموزان رابطه وجود دارد.

ابزار پژوهش ۱- آزمون اخلاقی «کهلبرگ» که شامل سه داستان است. ۲- آزمون هوشی ریون بزرگسالان. روش کار عبارت بود از تستهای مداد کاغذی، برای اجرای آزمون ریون و روش بالینی برای اجرای آزمون کهلبرگ. یافته‌های نشان می‌دهد که: ۱- از نظر تحوّل و قضاوت اخلاقی بین دو گروه انتخابی تفاوتی وجود ندارد. وجود تفاوت معنادار بین ۱۰ و ۱۵ سالگی از لحاظ تحوّل اخلاقی است.

□ بررسی و مقایسه هوشی کلامی و غیرکلامی دانش آموزان پسر، با نارسایی ویژه یادگیری در ریاضیات و دانش آموزان عادی پایه‌های سوم و چهارم ابتدایی شهر تهران / سید علی سجادی / ۱۳۷۶.

جامعه آماری: دانش آموزان پسر پایه‌های سوم و چهارم ابتدایی دبستانهای دولتی شهر تهران. جامعه نمونه ۴۰ دانش آموز (۲۰ نفر با نارسایی در یادگیری و ۲۰ نفر دانش آموز عادی) به طریق نمونه گیری در دسترس، انتخاب شدند.

ابزارهای مورد استفاده: آزمون هوشی ریون، آزمون هوشی اسلوسنی، برگه اطلاعاتی دانش آموز، چک لیست‌های ارزیابی سازمان آموزش و پرورش استثنایی، آزمونهای تشخیص اختلالات یادگیری در ریاضیات در پایه‌های سوم و چهارم ابتدایی و آزمون هوشی و تجدید نظر شده وکسلر کودکان، بوده است.

روش آماری مورد استفاده: روش آمار توصیفی و آمار استنباطی بوده است. نتیجه نشان می‌دهد که هوشی غیرکلامی دانش آموزان با نارسایی ویژه، در یادگیری ریاضیات در سطحی معنی دار، پایین تر از هوشی کلامی آنها هست. بین هوشی غیرکلامی و غیرکلامی دانش آموزان عادی، تفاوت معنادار، مشاهده نشد. هوشی کلامی دانش آموزان نارسا، در سطحی معنی دار پایین تر از هوشی غیرکلامی دانش آموزان عادی بود. و نیز هوشی غیرکلامی آنان، پایینتر از هوشی غیرکلامی دانش آموزان عادی بود.

□ بررسی و همخوانی سئوالات آزمون وکسلر کودکان با مدل راش / مهشید عظیمی بلوریان / ۱۳۷۶

هدف: بررسی همخوانی سئوالات خرده‌آزمونهای اطلاعات عمومی، محاسبات عددی و تکمیل تصاویر از مقیاس هوشی وکسلر کودکان، با مدل تک پارامترهای «راش» (Rasch).

فرضیه‌ها: ۱- آیا کارکرد سئوالات خرده‌آزمون، اطلاعات عمومی و تکمیل تصاویر و محاسبات عددی، از مقیاس هوشی «وکسلر» کودکان با «مدل راش» برازش دارد؟ ۲- آیا مجموعه سئوالات خرده‌آزمونهای مقیاس هوشی وکسلر با یک خصیصه تک بعدی رابطه دارند؟

جامعه آماری: ۲۶۲ دانش‌آموز دختر سالم و بهنجار از مقاطع راهنمایی ۱۹ منطقه آموزش و پرورش شهر تهران در سنین ۱۲، ۱۳ و ۱۴ بودند که با روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای انتخاب شدند. خرده‌آزمون یاد شده بر روی آنها به مرحله اجرا درآمد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم‌افزارهای کامپیوتری راسکان و بابلوک انجام گرفته است.

یافته‌ها: سئوالات خرده‌آزمون اطلاعات عمومی با مدل راش برازندگی ندارد ولی دو خرده‌آزمون دیگر با مدل تک پارامتری راش برازندگی نشان داده‌اند. می‌توان نتیجه گرفت که کل سئوالات خرده‌آزمونهای مقیاس هوشی «وکسلر» کودکان با یک خصیصه تک بعدی رابطه ندارند. پیشنهاد می‌شود برای رسیدن به نتیجه دقیقتر، حجم نمونه افزایش یابد و برای برآورد پارامترهای سؤال و توانایی افراد، از مدل دو پارامتری استفاده شود.

□ مقایسه میزان آگاهی دهندگی آزمونهای هوش ریون و کتل با استفاده از نظریه‌های جدید روان‌سنجی / زهرا آزاد دیسفانی / ۱۳۷۷

هدف: پی بردن به میزان آگاهی دهندگی آزمون ریون و مقایسه آن با آزمون کتل است و اینکه آیا آزمون ریون آگاهی کافی از هوش دانش‌آموز به دست می‌دهد یا نه؟ این موضوع از آن جهت حائز اهمیت است که اگر میزان آگاهی دهندگی ریون از هوش دانش‌آموز، واقعی نباشد، مسلماً دانش‌آموز به رشته‌ای مغایر با استعداد و هوشش هدایت شده که خود عواقب جبران‌ناپذیری به دنبال خواهد داشت.

سئوالات تحقیق عبارتند از: ۱- در کدام سطح هوشی، آزمون کتل بر آزمون ریون برتری دارد؟ ۲- میزان آگاهی دهندگی آزمون ریون در دو جنس با یکدیگر تفاوت دارد؟ ۳- میزان آگاهی دهندگی آزمون کتل در دو جنس با یکدیگر تفاوت دارد؟ ۴- کدام سؤال در آزمون کتل میزان آگاهی دهندگی بالاتری دارد؟ ۵- کدام سؤال در آزمون ریون میزان آگاهی دهندگی بالاتری دارد؟ تحقیق حاضر به

مفاهیمی از جمله هوش کلی و میزان آگاهی دهندگی اشاره دارد. پس از اجرای دو آزمون، جواب‌های آزمودنی‌ها ثبت شده و وارد رایانه شد و با استفاده از برنامه رایانه‌ای Bilig مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت، برای هر آزمون، نمودار تابع آگاهی و پارامترهای سئوالات و پارامتر توانایی افراد و... مشخص شد که پس از بررسی نتایج رایانه‌ای مشخص شد که: در اجرای آزمون ریون در دبیرستانهای نظام جدید آموزش متوسطه، تجدیدنظری به عمل آید تا نتایج آن از اعتبار بیشتری برخوردار باشد.

□ مقایسه و ویژگیهای خانوادگی، میزان خودپنداری و میزان هوشبهر و ارتباط آنها با موفقیت تحصیلی دانش آموزان سال دوم شاخه کار و دانش / حیدر محمودی / ۱۳۷۷

در این تحقیق ۱۵۶ نفر که ۷۸ نفر آنها از بین دانش آموزان شاخه کار و دانش دو دبیرستان پسرانه و دخترانه بودند، به روش تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای برگزیده شدند. خلاصه نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل داده‌ها به شرح زیر است: بین میانگین «خود پنداری» دانش آموزان شاخه «کار - دانش» و شاخه «نظری» تفاوت معنی داری وجود نداشت. بین هوشبهر دو گروه تفاوت معنی دار بود. بین میزان خودپنداری و موفقیت تحصیلی، هوشبهر و موفقیت تحصیلی، سطح سواد پدر و موفقیت تحصیلی و سطح سواد مادر و موفقیت تحصیلی در هیچ یک از گروهها رابطه معنی دار نبود و فرضیه‌های مربوط تأیید نشد. بین نحوه رفتار والدین با فرزندان و موفقیت تحصیلی شاخه نظری رابطه معنی دار وجود داشت، ولی بین نحوه رفتار والدین با فرزندان و موفقیت تحصیلی گروه کار دانش رابطه معنی دار نشان داده نشد.

□ مقایسه و ویژگیهای دو فرم موازی آزمون هوشی کتل براساس نظریه‌های قدیم و جدید اندازه گیری / شیرین اکبری ورمزیار / ۱۳۷۸

پرسشها: آیا بین میانگین‌ها و واریانس‌های دو فرم موازی آزمون هوشی کتل تفاوت وجود دارد؟ آیا بین پارامترهای a، b و c در نظریه سؤال - پاسخ و ضریب دشواری در نظریه کلاسیک آزمون در دو فرم موازی آزمون هوشی کتل تفاوت وجود دارد؟

جامعه آماری: کلیه دانش آموزان دختر سال دوم راهنمایی شهر خرم‌آباد، با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری دو فرم موازی A و B آزمون هوشی «کتل»

مقیاس ۲ بود. گروه نمونه بصورت تصادفی به دو گروه تقسیم شد. برای بررسی موازی بودن دو فرم، از روشهای آماری t، تست وابسته تحلیل واریانس و قاعده آماری گامیکس استفاده شد. یافته‌ها: بین میانگین‌ها، واریانس‌ها و ضرایب دشواری و تمیز در دو فرم موازی آزمون هوشی کتل براساس نظریه کلاسیک آزمون تفاوت معنادار نیست. بین پارامتر توانایی افراد و پارامترهای سؤال، تعداد آگاهی آزمون و خطای استاندارد برآورد توانایی براساس نظریه سؤال - پاسخ تفاوت معنادار نبود. نتایج: به دو فرم موازی آزمون هوشی کتل در نظریه کلاسیک آزمون بعنوان موازی و در نظریه سؤال - پاسخ بعنوان موازی ضعیف توجه شود.

□ شناخت سبکهای اسنادی دانش‌آموزان دختر موفق و ناموفق دوره راهنمایی شهر تهران و بازآموزی اسنادی دانش‌آموزان دختر ناموفق / بهار محمودی / ۱۳۷۸

فرضیه‌ها: «اسناد» دانش‌آموزان دختر موفق در مقایسه با دانش‌آموزان دختر ناموفق برای حوادث مثبت درونی‌تر، پایدارتر و کلی‌تر است. «اسناد» دانش‌آموزان دختر ناموفق در مقایسه با دانش‌آموزان دختر موفق برای حوادث منفی درونی‌تر، پایدارتر و کلی‌تر است. «اسناد» دانش‌آموزان دختر ناموفق (گروه آزمایش) پس از بازآموزی اسنادی در مقایسه با گروه کنترل برای حوادث مثبت نسبت به قبل از این دوره درونی‌تر، پایدارتر و کلی‌تر است. بازآموزی اسنادی دانش‌آموزان دختر ناموفق سبب بهبود نمره ریاضی آنها می‌شود.

جامعه: دانش‌آموزان دختر کلاس دوم راهنمایی شهر تهران. ۲۰۰ دانش‌آموز (۱۰۰ نفر موفق و ۱۰۰ نفر ناموفق) که براساس معدل و نمره ریاضی ثلث اول نمونه‌گیری خوشه‌ای شدند.

ابزار اندازه‌گیری: پرسشنامه سبک اسناد کودکان (CASQ)، کارنامه تحصیلی.

تجزیه و تحلیل داده‌ها: آزمون آگروه‌های وابسته و مستقل، واریانس یکطرفه و آزمون شفه.

یافته‌ها: تمام ۱۰۰ فرضیه این پژوهش بجز گروه آزمایشی بازخورد اسناد به تلاش و استعداد در ابعاد

درونی و کلی حوادث مثبت (مقایسه پیش آزمون و پس آزمون پرسشنامه) تأیید شدند.